

Fiataljaink munkáiból

EMMÉRLINGNÉ, KÖHLER MARIETTA

ERDEI- ÉS FEKETEFE NYŐ AVAR MINT INTENZÍV TERMESZTŐ KÖZEG CSEMETETERMESZTÉS BEN

A szakirodalomban gyakran találkozunk olyan kísérletekkel, amelyek az intenzív csemetetermelés általános elterjedéséhez keresnek hazai körülmények között is járható utat. Az eddig alkalmazott termesztő közeg — lucfenyőtű, osli tőzeg stb. — mind korlátozott mértékben áll rendelkezésünkre, ezért olyan anyagot kellett keresni, ami korlátlan mértékben fordul elő, sőt újratermelődik. Ebből az elgondolásból kiindulva alkalmaztunk termesztőközegként száraz erdei- és feketefenyő avart.

Erdei- és feketefenyő állomány alól összegyűjtöttünk száraz tű és gally hulladékot, amely már nemezserűre bomlott. A nedvesebb anyagot külön megszáritottuk, a kevésbé bomlott tű és gally darabokat ledaráltuk. Az elkészített anyag homogén, finom fűrészporszerű volt. Adalékanyagként humuszos homokot, perlitet és m³-ként 3 kg összetett műtrágyát, vagy 3 kg „Cofuna” szerves trágyát használtunk. Keverési arány: alapanyag/homok/perlit = 3/1/1. Az elkészített termesztőközeg perforált fóliazacskókba (70×150 mm) töltöttük, és az előre elkészített fóliasátor alá, a talaj felszínére helyeztük. A zacskókat jól beöntöttük, hogy kellően megtömörödjének. Az így elkészített termesztőközeget fenyő és lombcsemeték termelésénél egyaránt kipróbáltuk.

FENYŐ CSEMETE

A vetés március második felében 19—22. között történt. A fóliazacskókba 3 db erdeifenyő magot vetettünk és kb. 1 cm vastagságban homokkal takartuk. A magot a NYFK hűtőkamrájából kaptuk. A magok két származási helyről valók, véletlenszerűen kerültek kiválasztásra, nehogy valamely elit plantázsból származó anyaggal a kísérletet befolyásoljuk. A továbbiakban a két származást I és II-vel jelölöm.

A kelés április közepén fokozatosan indult meg. Az I-jelű mag kelése 70%-os volt. A kikelt csemeték egy részét elpusztította a csemetedőlés. A csemetedőlés ellen ZINEB S 80 növényvédő szer permetezésével védekeztünk, 25 g/m² adagolásban. A dölést többszöri permetezéssel sikerült megállítani. A többi csemete szépen és erőteljesen fejlődött.

A csemeték szeptember végére a következő méretet érték el:

	1 éves intenzív nevelés során	MSZ szerint 2 éves isk. csemete
átlagos törzsmagasság	14 cm	12 cm
átlagos törzsvastagság	2,5 mm	3,0 mm
gyökérhossz	20 cm	20 cm

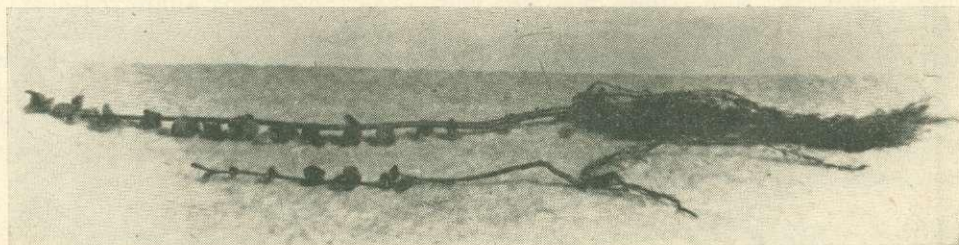
A II-jelű mag gyengén kelt. Oka a mag elégtelensége volt, mivel a technológia és a körülmények az I-jelű magéval azonosak voltak.

NYÍR CSEMETE

A vetéshez a magot 1981 nyarán, jól beérett állapotban gyűjtöttük, télen szellős zsákban tároltuk. Így a vetést korán, már április végén el tudtuk végezni. A zacskók felszínén teljes vetést alkalmaztunk, a vetést nem takartuk be, de az öntözést azonnal megkezdtük.

A kelés gyorsan megindult, de hosszan elhúzódott. A továbbiakban a fóliaházas technológia szerint ápoltuk a csemetéket, nagy gondot fordítva arra, hogy a talaj felszíne állandóan nedves legyen. A nyír csemeték szeptember végi méretei:

	1 éves intenzív MSZ szerint 2 éves		Hagyományosan vetett nyír csemete	és kezelt egyedek
	nevelés során átlag	kiugró		
törzsmagasság cm	40	80	25	10
törzsvastagság mm	5,0	6,0	4,0	2,0
gyökérhossz cm	25	25	25	15

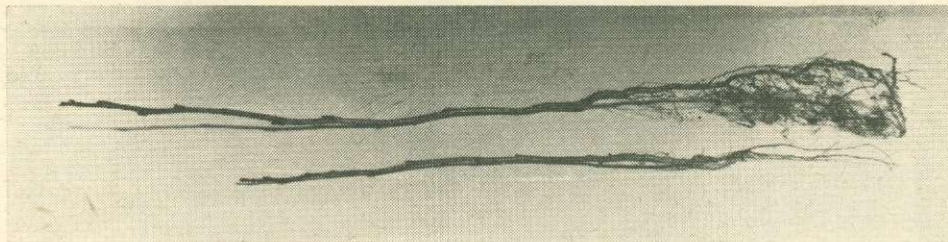
Hagyományos és intenzív módon nevelt nyír csemete

PLATÁN CSEMETE

A platán magot vetés előtt beáztattuk és a vetés után egészen vékonyan betakartuk homokkal, valamint a zacskók felszínét újra tömörítettük. A vetést a nyírral egyidőben, április végén végeztük.

A kelés hasonlóan zajlott le, mint a nyírnél. A tenyészidőszak folyamán a csemetéket úgy neveltük, hogy ősze minden zacskóban 1 db méretes anyag maradjon. A platán csemeték szeptember végi méretei:

	intenzív közegben		MSZ szerint 2 éves csemete
	átlag	kiugró	
törzsmagasság cm	40	62	40
törzsvastagság mm	4,0	5,0	5,0
gyökérhossz cm	25	25	25

Hagyományos és intenzív módon nevelt platán csemete

Az ismertett technológia szerint nevelt csemeték 60%-a 1 éves korában elérte a 2 éves anyag szabványban meghatározott méreteit. Ezáltal egy év termelési költségeit megtakarítottuk. A költségek további csökkentésére a zacskók helyett fóliasátor alatt kialakított intenzív termőközegű ágyásokba történik a magok vetése és az így megnevelt csemetéből kiválogatva konténe-rezzük a méretes és szép anyagot.

A Szovjetunió erdőgazdálkodásáról közölt igen érdekes, számunkra is tanulságos adatokat a Wordl Wood '83. áprilisi száma — szó szerint közölte a *Jurij Jagdonyikov* erdőipari miniszterrel készített interjút.

A Szovjetunió 1233 millió ha erdejével, a fával legjobban ellátott állam az egész világon. A fakitermelés üteme minden riasztás ellenére sem fog csökkenni, hiszen a világ faigénye 2000. évre meg fogja haladni az 5 milliárd m³-t. A Szovjetunió fafogyasztása is rohamosan nő. A 30-as évek napi 200 000 m³ fafelhasználása mára 1 millió m³-re nőtt. Emellett a szovjet népgazdaság életében a faexportnak is meghatározó szerepe van.

E roppant igény kielégítése nem fenyegeti a jövőt az erdők pusztulásával járó katasztrófával, mivel a szinte mérhetetlen erdővagyon évi növedékének még ma is csak alig 1/3-át termelik ki. Ennek ellenére, minden nehézség közepette is lenyűgöző ütemben gyarapítják erdőterületeiket: Az elmúlt 25 év alatt több mint 65 millió ha-ral növekedett az erdő a Szovjetunióban. Az új erdők több mint 50%-át a várható igényeknek megfelelően, puhafák alkotják.

Gyakran esik szó az európai térség erdejének kiirtásáról. A kitermelés súlypontja valóban — érthető okok miatt — erre a területre esett. Az innen kitermelt fa-tömeg meghaladta a 6,5 milliárd m³-t. Az erdősítés üteme azonban még ezt is lényegesen felülmúlta. Ennek köszönhető, hogy a fakészlet még itt is 15,1 milliárd-ról 21,8 milliárd m³-re növekedett.

Jó példa a felelősségteljes, tartamos gazdálkodásra az egyik ukrainai társulás, amely 12 fűrészüzemet, 3 furnégyárat, 1 építőipari vállalatot foglal magába. Tevékenységi körük az erdő- és fagazdálkodás teljes ciklusára kiterjed, a csemete-termeléstől a hulladék teljes felhasználásáig.

Szigorúan tartják magukat ahhoz az alapelvhez, hogy minden ledöntött fa helyett legalább hárommal azonnal elültessenek. Ennek köszönhető, hogy az elmúlt 20 évben levágott 45 000 ha erdő helyett 297 000 ha-t ültettek be, szinte kizárólag gyorsan növő, értékes fafajokkal.

„A 80-as években arra törekszünk, hogy minél kevesebb fát vágjunk, és a lehetséges maximumot nyerjük abból a fából, amit kivágunk.” — fejeződik be a miniszter nyilatkozata. Ha méreteiben nem is ilyen mehökkentő, de arányaiban hasonló törekvésekről és eredményekről ad hírt nap mint nap a világsajtó szegény és gazdag országokból egyaránt, a világ minden tájáról. Reméljük, bennünket sem terel le tartósan erről az útról a nehéz gazdasági helyzetünkre hivatkozó rövidlátás.

(Ref.: Varga B.)